

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/3/2015
Identifikačné číslo spisu: 1014200557
Dátum vydania rozhodnutia: 22.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Kováčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014200557.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Jozefa Hargaša, v právnej veci žalobcu: Slovenská národná strana, so sídlom Šafárikovo námestie č. 3, Bratislava, právne zastúpený: Advokátska kancelária Lebovič, s.r.o., so sídlom Mlynské Nivy 73/a, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. VVS/1-43/1991 zo dňa 10. februára 2014, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 74/2014-31 zo dňa 16. októbra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 74/2014-31 zo dňa 16. októbra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č. k. 1S 74/2014-31 zo dňa 16.10.2014 podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie verejnej správy, odboru volieb, referenda a politických strán ako registrového orgánu v registrovom konaní o zápise zmeny pôvodného názvu politickej strany SLOVENSKÁ NÁRODNÁ JEDNOTA, so sídlom ul. SNP 9, Trenčín, Slovenská republika, číslo registrácie: VVS/1-43/1991 na nový názov: Kresťanská SLOVENSKÁ NÁRODNÁ STRANA (K SNS), vykonaným na základe návrhu doručeného registrovanému orgánu dňa 07.02.2014.

Krajský súd z administratívneho spisu zistil, že politická strana SLOVENSKÁ NÁRODNÁ JEDNOTA doručila dňa 07.02.2014 Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, sekcie verejnej správy, návrh na zápis zmeny údajov zapísaných v registri politických strán, na základe ktorého žalovaný ako orgán štátnej správy príslušný na registráciu politických strán apolitických hnutí podľa zákona č. 85/2005 Z. z.

o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov jej Oznámením zo dňa 10.02.2014 oznámil vykonanie zmeny názvu politickej strany, štatutárneho orgánu, adresy sídla politickej strany a na zápis zmeny zaregistrovaných stanov do registra politických strán a hnutí. V súlade s ustanoveniami § 5 ods. 3 písm. a/ v spojení s ustanovením § 12 ods. 3, § 10 ods. 3 v spojení s ustanovením § 5 ods. 3 písm. f/, § 9 ods. 3 v spojení s ustanovením § 5 ods. 3 písm. g/ a § 5 ods. 3 písm. g/ v spojení s ustanovením § 11 ods. 2 zákona o politických stranách vykonal registri politických strán nasledovné zápisy:

Názov strany: Kresťanská SLOVENSKÁ NÁRODNÁ STRANA

Skratka: K SNS

Štatutárny orgán: Mgr. Roman Stopka - predseda

Adresa sídla strany: Kresťanská SLOVENSKÁ NÁRODNÁ STRANA

Ul. SNP 9

911 01 Trenčín

Všetky uvedené zápisy vrátane poradového čísla zápisu zmeny stanov boli vykonané dňa 10.02.2014 s tým, že podľa ustanovenia § 5 ods. 4 zákona č. 85/2005 Z. z. údaje zapísané v registri politických strán sú účinné voči každému odo dňa vykonania zápisu.

Žalobca podaním, označeným ako Výzva na odstránenie závadného stavu, datovaného dňa 17.02.2014, adresovaného ministrovi vnútra Slovenskej republiky, požiadal ministra vnútra Slovenskej republiky o zabezpečenie odstránenia závadného stavu spôsobeného konaním žalovaného, ktorý nastal vykonaním zápisu zmeny údajov v registri a to zmeny názvu politickej strany SLOVENSKÁ NÁRODNÁ JEDNOTA na nový názov: Kresťanská SLOVENSKÁ NÁRODNÁ STRANA (K SNS), a ktorým sa neoprávnené zasahuje do práv na názov a dobrú povesť Slovenskej národnej strany upravených v § 19b Občianskeho zákonníka. Apeloval na ministra ako na ústavného činiteľa, ale aj ako podpredsedu politickej strany aby zhodnotil takéto konanie štátneho orgánu z pohľadu poctivej politickej súťaže a aj v tomto prípade zvažil prípadné ďalšie kroky smerujúce k vyvarovaniu sa takýmto negatívnym javom. Zároveň ho požiadal o osobné stretnutie za účelom prerokovania opísaného problému.

Žalobou podanou podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. sa žalobca domáhal zrušenia tohto rozhodnutia, jednak z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia splnenia zákonnej podmienky nezameniteľnou zapísaného názvu politickej strany s názvom žalobcu ako aj z dôvodu porušenia procesných práv žalobcu, s ktorým malo byť podľa jeho názoru konané ako s účastníkom správneho konania v zmysle § 14 Správneho poriadku.

Krajský súd dospel po prejednaní veci k záveru, že žalovaný správny orgán postupoval v súlade s ustanoveniami § 11 ods. 1 v spojení s § 6 ods. 5 písm. a/ zákona o politických stranách, keď po predložení všetkých zákonom stanovených podkladov potrebných na vykonanie zápisu zmeny zaregistrovaných stanov a zmeny názvu navrhovateľa SLOVENSKÁ NÁRODNÁ JEDNOTA v registri strán ako aj s poukazom na skutočnosť, že ku dňu 10.02.2014 v registri strán nebola zapísaná politická strana s názvom Kresťanská SLOVENSKÁ NÁRODNÁ STRANA, ani politická strana so skratkou K SNS, jeho návrhu vyhovel. V súvislosti s námietkou zameniteľnosti zapísaných názvov uviedol, že zo strany žalovaného v registrovom konaní nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu a ani k porušeniu ustanovenia § 14 Správneho poriadku. Registrový orgán v súlade s § 6 ods. 5 písm. a/ zákona o politických stranách dospel k záveru, že nový názov a skratka názvu navrhovateľa sa líšili od názvu a skratky názvu žalobcu a vykonaním zápisu zmeny názvu nemôžu byť dotknuté práva alebo právom chránené záujmy žalobcu. Nebol preto dôvod považovať žalobcu za účastníka konania v predmetnom registrovom konaní.

K namietanému porušeniu práv žalobcu spočívajúcemu v tom, že s ním správny orgán nekonal ako s účastníkom v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. správneho poriadku, bez ohľadu na jeho vedomosť o záujme žalobcu na účasti v správnom konaní krajský súd uviedol, že ak sa žalobca v predmetnom konaní chcel stať účastníkom konania, mal svoje podanie Výzva na odstránenie závadného stavu, formulovať ako žiadosť o pribratie za účastníka do konania. K namietanému zasahovaniu zapísaného názvu politickej strany do jeho práva na ochranu názvu právnickej osoby uviedol, že právo

na ochranu názvu právnickej osoby, ako aj právne prostriedky na jeho uplatnenie sú upravené v § 19b ods. 2 Občianskeho zákonníka, Nepovažoval za správnu ani argumentáciu, ktorou žalobca odôvodňoval nárok na ochranu svojho názvu zapísaného na základe ustanovení zákona o politických stranách a hnutiach s odkazom na potrebu analogického použitia kritérií ochrany obchodného mena v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, nakoľko sa jedná o odlišné inštitúty, s odlišnými kritériami posudzovania a odlišnou právnou ochranou. V prípade názvu politickej strany sa posudzuje kritérium odlišnosti, v prípade obchodného mena kritérium zameniteľnosti. Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu je v súlade so zákonom, žalobné námietky neodôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia, a preto súd žalobu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi ich náhradu vzhľadom na jeho vecný neúspech nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že krajský súd nesprávne právne posúdil skutočnosť, že žalovanému v rámci registrového konania v zmysle § 6 ods. 5 písm. a/ zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a hnutiach nevyplýva povinnosť skúmať zameniteľnosť názvov politických strán, ale iba ich odlišnosť. Aj napriek tomu, že zákon o politických stranách v § 6 ods. 5 neobsahuje exaktné vymedzenie zásady nezameniteľnosti, táto zásada sa na názvy politických strán a hnutí vzťahuje práve z dôvodu, že ide o všeobecnú zásadu majúcu svoj právny základ v ustanovení § 19b ods. 2 Občianskeho zákonníka. Za nesprávne považoval aj závery krajského súdu v súvislosti s porovnávaním kritérií odlišnosti názvu politickej strany a nezameniteľnosti obchodného podnikateľa, k čomu poukázal na závery uznesenia Najvyššieho soudu ČR sp. zn. 23Cdo/3060/2010 zo dňa 29.11.2011, v zmysle ktorého obdobne ako v prípade obchodnej firmy a jej zameniteľnosti či nezameniteľnosti s inou obchodnou firmou (iným podnikateľom) je rovnako v prípade používania názvu právnickej osoby podľa § 19b ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka imanentnou zložkou názvu právnickej osoby atribút (ne)zameniteľnosti čo vyplýva z logiky (podstaty) veci. Trval na tom, že povinnosť vyhodnocovať kritérium zameniteľnosti vyplýva registrovému orgánu z ust. § 6 ods. 5 písm. a/ zákona o politických stranách, ktoré v sebe implikuje i zásadu zákazu zameniteľnosti názvov politických strán a hnutí.

Žalobca zároveň uviedol, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil v tom, keď konštatoval správnosť postupu žalovaného v otázke nepriznania statusu účastníka konania žalobcovi v predmetnom registrovom konaní. Z obsahu podania žalobcu zo dňa 17.02.2014 nazvaného Výzva na odstránenie závadného stavu nepochybne vyplýva, že sa žalobca považoval za subjekt, ktorého práva boli vyššie opísaným registrovým konaním a následným napadnutým rozhodnutím priamo dotknuté a to z dôvodu nerešpektovania spomenutého § 3 ods. 1 Správneho poriadku zo strany žalovaného. Žalovaný mal od začiatku registrového konania priznať žalobcovi status účastníka konania v zmysle ust. § 14 ods. 1 správneho poriadku, vzhľadom na tzv. druhú definíciu účastníka konania (účastníkom konania je ten, koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté).

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa v plnom rozsahu pridržiava písomného vyjadrenia k podanej žalobe, napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za dostatočne odôvodnený a navrhol ho ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že právna úprava § 19b Občianskeho zákonníka je všeobecná a konkrétne ustanovenia osobitných predpisov obsahujú úpravu týkajúcu sa podmienok registrácie a prípadnej zmeny názvu právnických osôb a tiež zákonných podmienok ich posudzovania. Právna ochrana pred neoprávneným použitím názvu právnickej osoby prislúcha každej dotknutej právnickej osobe bez rozdielu. Posudzovať to, či došlo alebo nedošlo k zásahu do práva na ochranu názvu právnickej osoby je však vo výlučnej kompetencii súdu v občianskoprávnom konaní, prostredníctvom špeciálnych prostriedkov občianskoprávnej súdnej ochrany. Kritériá posudzovania názvov právnických osôb v prípade registrácie alebo zmeny názvu už zaregistrovanej právnickej osoby sú konkrétne stanovené osobitnými právnymi predpismi, v rámci úpravy správneho práva a správneho konania sú to napr. zákon č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a hnutiach, zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách, zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách, ktoré sú v tejto otázke voči § 19b ods. 1 Občianskeho zákonníka vo vzťahu lex specialis.

K potrebe skúmania kritéria vzájomnej zameniteľnosti v registrovom konaní podľa zákona o politických stranách poukázal na skutočnosť, že oproti predchádzajúcemu zneniu zákona č. 424/1991 Zb. o politických stranách a hnutiach, platnému do 31.05.2005, ktoré na účely registrácie názvu politickej strany vyžadovalo v § 6 ods. 3 aby názvy zapísaných politických strán a hnutí neboli vzájomne zameniteľné, platná úprava zákona č. 85/2005 Z. z. vzhľadom na obtiažnosť miery posudzovania obmedzuje povinnosť skúmania registrového orgánu iba na kritérium formálnej odlišnosti, čo sa odzrkadlilo v znení úpravy § 6 ods. 5 písm. a/ zákona o politických stranách a hnutiach, v zmysle ktorého sa názov strany a jej skratka musí líšiť od názvu a skratky strany, ktorá už bola zaregistrovaná. Je to evidentná reakcia na skutočnosť, že slová, z ktorých sa skladajú názvy politických strán predstavujú slová tradičné, vyjadrujúce hodnotovú orientáciu jednotlivých politických strán (ľudová strana, strana práce, demokratická strana...) a je preto bežnou praxou, že jednotlivé časti ich názvov sa zhodujú.

Zdôraznil, že správny orgán je povinný zachovať si pri svojej činnosti objektívnosť a nestrannosť, chrániť práva a záujmy žalobcu, čo si registrový orgán v rámci konania o zmene názvu navrhovateľa splnil tým, že dôsledne preskúmal všetky navrhovateľom predložené podklady týkajúce sa uvedeného konania a zápis do registra politických strán vykonal až po tom, čo spoľahlivo a bez dôvodných pochybností dospel k záveru, že vykonaním zápisu do registra strán nedôjde k duplicite názvu a skratky s inou, už existujúcou politickou stranou. V prípade, že by registrový orgán odmietol vykonať zápis zmeny názvu v registri strán, porušil by právo navrhovateľa na zápis zmeny názvu, konajúc v priamom rozpore s jeho záujmami.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SSP, odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred, v senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011) a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Podľa § 219 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako je popísaný v rozsudku krajského súdu, ktorého odôvodnenie považuje za úplné, dostatočne výstižné a presvedčivé (§ 157 ods. 2 O.s.p.) a len na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) dodáva nasledovné:

Podstatou konania v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Úlohou správneho súdu je posudzovať, či si správny orgán vecne príslušný na konanie zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané

náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V predmetnom konaní bola napadnutým rozsudkom zamietnutá žaloba, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia právoplatného rozhodnutia žalovaného, ktorým ako registrový orgán na základe návrhu doručeného mu dňa 07.02.2014 vykonal zápis zmeny pôvodného názvu politickej strany SLOVENSKÁ NÁRODNÁ JEDNOTA, so sídlom ul. SNP 9, Trenčín, Slovenská republika, číslo registrácie: VVS/1-43/1991 na nový názov: Kresťanská SLOVENSKÁ NÁRODNÁ STRANA (K SNS).

Podľa § 7 ods. 1 zákona o politických stranách, konanie o registrácii strany sa začína dňom, keď bol ministerstvu doručený návrh podľa § 6.

Podľa § 7 ods. 2 zákona o politických stranách ministerstvo návrh posúdi a zisťuje, či návrh nemá nedostatky a či nie je dôvod na odmietnutie registrácie strany.

Podľa § 7 ods. 3 zákona o politických stranách ministerstvo stranu zaregistruje do 15 dní od začatia konania, ak návrh nemá nedostatky alebo ak nie je dôvod na odmietnutie registrácie strany.

Podľa § 7 ods. 9 písm. d/ zákona o politických stranách, ministerstvo do 15 dní od začatia konania odmietne registráciu strany, ak názov strany a jej skratka sa nelíši od názvu a skratky strany, ktorá už je zaregistrovaná.

Pokiaľ ide o žalobcom namietanú skutočnosť, že žalovaný mal v registrovom konaní prihliadať na ustanovenie § 19b ods. 2 Občianskeho zákonníka, najvyšší súd uvádza, že zákon č. 85/2005 Z. z. o politických stranách apolitických hnutiach je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku lex specialis. Právna teória aj súdno-aplikačná prax rešpektuje právny princíp, ktorý je vyjadrený pravidlom „Lex specialis derogat legi generali“, teda osobitný právny predpis ruší všeobecný právny predpis. Správny orgán postupoval správne, ak v registrovom konaní pri zápise zmeny názvu politickej strany zohľadňoval výlučne kritérium odlišnosti a nie kritérium zameniteľnosti. Najvyšší súd samozrejme nespochybňuje právo žalobcu domáhať sa ochrany pred neoprávneným zásahom do jeho práv na základe ust. § 19b O.s.p., s ktorým sa môže obrátiť na občianskoprávny súd.

V danom prípade nemožno zohľadniť argumentáciu žalobcu poukazom na judikatúru Nejvyššího soudu České republiky vo veci 23Cdo/3060/2010. Bez ohľadu na to, že sa jedná o rozhodnutie súdu Českej republiky, ktoré je záväzné len v konkrétnej veci, hlavným dôvodom je povaha veci, v ktorej bolo toto rozhodnutie vydané. Žalobca vo svojom odvolaní citoval časť odôvodnenia rozhodnutia vydaného v konaní, kde bolo žalobcom občianske združenie (založené podľa zákona č. 83/1990Zb.) a žalovaným spoločnosť s ručením obmedzeným, pričom oba subjekty vykonávali podnikateľskú činnosť v rovnakom predmete činnosti. V konaní pred súdom prvého stupňa, rovnako aj v odvolacom a dovolacom konaní bol úspešný žalobca, ktorý sa v konaní vedenom na základe ust. § 19b ods. 2 Občianskeho zákonníka domáhal občianskoprávnej ochrany z titulu zameniteľnosti obchodnej firmy (obchodného mena) s názvom žalobcu v podstatných znakoch. Bola skonštatovaná protiprávnosť daného stavu vyvodená zo skutočnosti, že kmeň názvu žalobcu a žalovaného (ktorý vznikol oveľa neskôr ako žalobca) je totožný a v dôsledku ich pôsobenia v hospodárskej súťaži došlo k škodlivému následku spočívajúcemu v tom, že žalobca prišiel o dovtedajších zamestnancov, zákazníkov a obchodné kontrakty.

Právna úprava § 19b zákona č. 40/1964 Zb. OZ platná v čase rozhodovania v Českej republiky je zhodná s platnou úpravou § 19b Občianskeho zákonníka platného do súčasnosti v Slovenskej republike.

Podľa § 19b zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka

(1) Právnické osoby majú svoj názov, ktorý musí byť určený pri ich zriadení.

(2) Pri neoprávnenom použití názvu právnickej osoby sa možno domáhať na súde, aby sa neoprávnený

užívateľ zdržal jeho užívania a odstránil závadný stav; možno sa tiež domáhať primeraného zadosťučinenia, ktoré sa môže požadovať aj v peniazoch.

(3) Odsek 2 platí primerane aj pre neoprávnený zásah do dobrej povesti právnickej osoby.

Vo veci prejednávanej českými súdmi sa teda jednalo o občianskoprávny spor, resp. o obchodnoprávny spor dvoch podnikateľských subjektov, pričom žalobca sa domáhal ochrany podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko používaním totožného kmeňa obchodného mena došlo k ujme na právach žalobcu v dôsledku následnej zameniteľnosti názvov týchto subjektov zistenej tak v obchodnom styku medzi podnikateľmi ako aj vo vzťahu k priemernému spotrebiteľovi. Výsledkom konania bolo, že žalovanému súd v civilnom konaní uložil zmeniť svoju obchodnú firmu (obchodné meno) určeným spôsobom. V tomto spore súdy skúmali kritériá zameniteľnosti tak v nadväznosti na právnu úpravu Občianskeho zákonníka aj Obchodného zákonníka na tom základe, že predpokladom pre nezameniteľnosť dotknutých subjektov je splnenie požiadavky individualizácie subjektu. V tejto súvislosti (vzťah občianske združenie - obchodná spoločnosť) bolo argumentované aj tým, že zásada nezameniteľnosti vyplýva z ust. § 6 ods. 4 zákona č. 83/1990 Zb. (podmienka registrácie) ako aj z ust. § 10 ods. 1 Obchodného zákonníka, je zásadou všeobecnou a má svoj základ práve v ust. § 19b ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Vo veci prejednávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako súdom odvolacím sa však jednalo o preskúvanie zákonnosti postupu orgánu verejnej správy pri aplikácii právnej normy z oblasti verejného práva, stanovujúcej požiadavky na zapísanie (zmeny) názvu politickej strany. Treba prisvedčiť argumentácii žalovaného, že súčasná právna úprava zákona o politických stranách a hnutiach oproti predchádzajúcej úprave vymedzuje ako jedno z kritérií neprípustnosti zápisu názvu požiadavku kvalitatívne určenú v zmysle § 7 ods. 9 zákona o politických stranách ako odlišnosť, resp. odlišiteľnosť názvu politickej strany od iného zapísaného názvu.

Politickú stranu je možné charakterizovať ako organizovanú skupinu ľudí, v ktorej cieľom je získanie (štátnej) moci alebo presadzovanie určitej ideológie alebo riešenia nejakého problému (jedna zo všeobecne akceptovaných definícií). Politické strany predstavujú teda len malú časť z množiny subjektov, na ktoré sa vzťahuje občianskoprávna ochrana podľa § 19b OZ. Vzhľadom na špecifiká vyplývajúce zo samotného účelu vzniku politickej strany, limitovaného jej úlohami, oproti sumáru všetkých druhov právnických osôb, majúcich právo nárokovať si tento druh právnej ochrany, je nepomerne zúžený aj okruh názvov, ktoré takéto subjekty môžu používať. Z logiky veci danej účelom zriadenia politickej strany ako prostriedku na zabezpečenie prístupu k politickej moci vyplýva, že význam má iba použitie takého názvu, ktorý bude reprezentovať predovšetkým (dovolené) základné politické, filozofické a morálne hodnoty, ktoré sú určujúce pre činnosť a smerovanie politickej strany, a zároveň jednoducho, zrozumiteľne a účinne prezentujú tieto hodnoty voľičom v rámci politickej súťaže. Za takéto názvy, resp. časti názvu je nepochybne dôvodné považovať prívlastky ako slobodný, demokratický, liberálny, národný, slovenský, maďarský, sociálny, spravodlivý. Logicky sa teda budú tieto prívlastky opakovať v názvoch politických strán a hnutí, ktoré tieto hodnoty deklarujú ako základ pre svoju politickú činnosť. Nie je preto možné, ani s odkazom na požiadavku nezameniteľnosti v politickej súťaži vyžadovať, aby bolo viacerým subjektom odopretá možnosť zahrnutia, napr. spojenia výrazov „slovenská národná strana“ do svojho názvu, napriek tomu, že toto spojenie tvorí zapísaný názov žalobcu. Vzhľadom na účel a úlohy politickej strany je v prvom rade jej vecou, zabezpečiť v rámci svojej činnosti, aby nedochádzalo v politickej súťaži k jej zamieňaniu so stranou, používajúcou obdobný názov.

V súvislosti s pojmom účastníka konania v zmysle § 14 SP je treba zohľadniť, že znakom účastníka konania je hmotnoprávny pomer fyzickej osoby alebo právnickej osoby k veci, ktorá je predmetom konania. Správny poriadok všeobecne vymedzuje, kto je účastníkom správneho konania avšak až z predpisov hmotného práva vyplýva okruh osôb, ktoré sú alebo ktoré sa môžu stať nositeľmi práv a povinností, o ktorých správny orgán rozhoduje. V zásade Správny poriadok (ako procesný predpis) priznáva možnosť byť účastníkom konania každému, kto spĺňa procesné predpoklady, bez ohľadu na to, či v skutočnosti spĺňa aj materiálne predpoklady. Určujúci význam pre reálne postavenie účastníka

konania má až obsah a povaha príslušného konania, ktoré vyplývajú z konkrétneho hmotnoprávneho predpisu.

Vyššie uvedený poukaz na skutočnosť, že v prípade zákona o politických stranách a politických hnutiach sa jedná o normu verejného práva upravujúcu minimálne požiadavky na regulovanie činnosti politických strán a hnutí, má zásadný dopad aj na otázku okruhu účastníkov, ktorý vyplýva z ust. § 7 zákona o politických stranách a hnutiach (navrhovateľ, resp. zástupca strany alebo hnutia). Zo zákona nevyplýva žiaden hmotnoprávny základ na rozšírenie tohto okruhu. Pokiaľ žalobca namietal porušenie povinnosti správneho orgánu v tom, že s ním nekonal ako s účastníkom z moci úradnej, (nakoľko jeho práva a povinnosti môžu byť vydaním rozhodnutia dotknuté), treba zdôrazniť, že judikatúra aj ustálená prax pre záver o účastníctve z tohto titulu vyžaduje, aby sa jednalo o subjekt, ktorého právne postavenie môže byť po vydaní rozhodnutia iné ako pred rozhodnutím. Nič také tvrdené ani preukázané nebolo. Je nesporné že žalobca neadresoval správny orgán ani žiadne podanie, na základe ktorého by správny orgán bol povinný rozhodovať o priznaní postavenia účastníka správneho konania. (§ 19 v spojení s ust. § 14 ods. 1 Správneho poriadku).

Najvyšší súd záverom dodáva, že obsah podaného odvolania žalobcu vo veľkej miere korešponduje so žalobou a žalobca neuviedol žiadne vecné námietky spochybňujúce správnosť rozhodnutia krajského súdu. Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov súdneho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal a žalovanému náhrada trov zo zákona neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.